

İFLASIN ERTELENMESİNİN YERİNE GELEN GÜNCELLENMİŞ KONKORDATO VE SONUÇLARI

OKYAY | EVREN

Avukatlık & Arabuluculuk

Giriş

15.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7101 sy yasa ile İcra ve İflas Kanunu'nun bir çok maddesinde değişiklik yapılmış olup, en önemli değişikliklerden birisi de "iflasın ertelenmesinin" kaldırılarak yerine yeniden düzenlenmiş "konkordato" hükümlerinin getirilmesi olmuştur.

7101 sy yasayla yeniden düzenlenen konkordato hükümleri ile; mali yönden zor durumda olan ancak borçlarını ödeyerek iktisadi mal varlığını sürdürebilecek durumdaki borçluların iktisadi geleceği, alacaklıların beraberce alacağı bir karara bağlanmıştır. Ancak alacaklıların bu kararı alabilmeleri sırasında, borçlu haciz ve cebri icra riskinden mahkemeler aracılığı ile korunmakta ve alacaklıların sağlıklı bir karar alabilmesi için istikrarlı bir ortam tesis edilmektedir.

OKYAY | EVREN olarak yapılan düzenleme ile getirilen yenilikleri sizlere bu makalemizle aktarmak istiyoruz.

Kanun'un Getirdiği Yenilikler

1.Kimler Konkordato Talebinde Bulunabilir?

İcra ve İflas Kanunu'nun 285.maddesine göre;

- Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen**
- Vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan**

herhangi bir borçlu konkordato talebinde bulunabilecektir.

Bununla birlikte iflas talebinde bulunabilecek her alacaklı da borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

2.Konkordatonun Amacı Nedir?

Yine 285.maddeye göre;

- a) Borcun vadesinin uzatılması,
- b) Borçtan indirim yapılmasının istenmesi veya
- c) Muhtemel bir iflâstan kurtulmak için

konkordato talep edilebilir.

3.Konkordato Başvurusu Nasıl Yapılır?

Konkordato başvurusu gerekçeli bir dilekçenin;

- İflâsa tabi olan borçlu için muamele merkezinin bulunduğu, merkezi yurt dışında ise merkez şubesinin bulunduğu yerdeki,
- İflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki,

asliye ticaret mahkemesine verilmesi sureti ile yapılır. Başvuru sırasında konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifiede belirtilen **konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur. Bu gider avansının yatırılması HMK 114.madde anlamında bir dava şartı olarak kabul edilecek olup, yatırılmaması halinde talep sırf bu sebeple reddedilecektir.**

Ayrıca konkordato dilekçesine aşağıdaki hususlar eklenmelidir;

- I. Konkordato ön projesi
- II. Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler (en fazla 45 gün öncesi)
- III. Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste
- IV. Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo.
- V. Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları. (Küçük İşletmelerin bu belgeyi almaları zorunlu tutulmamıştır.)

4.Konkordato Ön Projesinde Neler Olmalı?

Yasaya göre; bir konkordato ön projesinde;

- Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceği,
- Alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacağı,
- Ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satılmayacağı,
- Borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımını veya kredi temini yoluyla, yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağı,

gösterilmelidir.

5.Konkordato Talebi Üzerine Mahkeme Hangi İşlemleri Yapar?

Konkordato talebi üzerine mahkeme, yukarıda yazılı belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır. Bu esnada borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz.

Ayrıca mahkemece borçlunun denetimini gerçekleştirmek ve işlemleri yürütmek üzere geçici bir komiser atanır. **Geçici mühlet süresi üç aydır.**

Ancak konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir.

Kesin mühlet kararı ile geçici komiser kesin komisere dönüşür ve mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir.

Komiserin;

- a) Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak,
 - b) Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek,
 - c) Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak,
 - d) Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek,
- görevleri bulunmaktadır.

Alacaklılar Kurulu ise ayda bir kere toplanır ve komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirir.

Alacaklılar Kurulu komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilir.

6.Mühlet Verilmesinin İcra Takiplerine Etkisi Nedir?

İcra ve İflas Kanunu'nun 294.maddesi uyarınca; Üç aylık geçici mühlet içerisinde borçlu aleyhine Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. Ayrıca konkordato projesinde aksine bir hüküm yok ise alacaklara faiz de işletilmez.

Sadece alacağı rehin ile temin edilmiş alacaklılar haciz yolu ile takip başlatabilir. Ancak bu takip nedeniyle de muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. (İİK 295)

Geçici mühlet, kesin mühlete dönüşürse bu süre 1 yıla çıkacaktır.

Avukatlık & Arabuluculuk

7.Konkordato Projesinin Tasdiki Nedir? Tasdik Kimin Tarafından Yapılır?

İcra ve İflas Kanunu'nun 299.maddesi uyarınca alacaklılar, komiser tarafından yapılacak ilânla, **ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur.** Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir.

300.maddeye göre Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302.madde gereğince vereceği raporda belirtir.

Bu davetler ve bildirimler tamamlanıp, konkordato projesi tamamlandıktan sonra komiser, yapacağı yeni bir ilânla alacaklıları konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder.

Konkordato projesi;

- a) Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya
- b) Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini,

aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

Komiser, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinın uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder.

Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. **Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Zorunlu hallerde süre 6 aya kadar uzatılabilir.**

8.Konkordato Projesinin Tasdik Edilme Şartları Nelerdir?

Alacaklılarca kabul edilen konkordato projesinin tasdiki aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır:

a) Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflâs hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda paraya çevirme hâlinde elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen tutarın iflâs yoluyla tasfiye hâlinde elde edilebilecek bedelden fazla olacağının anlaşılması,

b) Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması (bu kapsamda mahkeme, borçlunun beklenen haklarının dikkate alınıp alınmayacağını ve alınacaksa ne oranda dikkate alınacağını da takdir eder).

c) Konkordato projesinin 302.maddede öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması,

d) 206.maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması (302.maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır).

e) Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması.

Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir.

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir.

Kararda, tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebilir. Bu takdirde kayyım, borçlunun işletmesinin durumu ve proje uyarınca borçlarını ödeme kabiliyetini muhafaza edip etmediği konusunda iki ayda bir tasdik kararını veren mahkemeye rapor verir; alacaklılar bu raporu inceleyebilirler.

9.Konkordato Tasdik Edilmezse Ne Karar Verilir?

İcra ve İflas Kanunu'nun 308.maddesine göre; konkordato tasdik edilmezse mahkeme konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar ilân edilerek ilgili yerlere bildirilir.

Borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir.

10.Tasdik Edilen Konkordato Projesinin Hüküm ve Sonuçları Nelerdir?

Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde, konkordatonun tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği de kararlaştırılabilir. Bu takdirde mühletin etkileri, kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar devam eder.

Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir.

11.Konkordatoda Kanun Yollarına Başvuru Mümkün Müdür?

İcra ve İflas Kanunu'nun 293.maddesine göre;

Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.

Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı **bu kararın tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir.** Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir.

Yasanın 308/a maddesine göre ise;

Konkordatonun tasdikine ilişkin mahkemece verilecek karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise **tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir.** Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

12.Konkordato Sırasında Kesinleşmemiş Alacaklıların Durumu Ne Olur?

Alacakları itiraza uğramış olan alacaklılar, **tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler.**

Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir.

13.Konkordato Talebinin Sözleşmelere Etkisi Nedir?

İcra ve İflas Kanunu'nun 296.maddesine göre ise;

Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz.

Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez.

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir.

Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

SONUÇ

7101 sy yasa ile yeniden düzenlenmiş olan konkordato ile, iflasın ertelenmesinden farklı olarak alacaklıların, borçlunun iktisadi varlığını devam ettirmesi yönünde daha fazla söz hakkı sahibi olduğu görülmektedir.

İflasın ertelenmesinde, kararın sadece mahkemede ve mahkemeye yön veren bilirkişiler veya kayyumlarda olmasının aksine, konkordatoda alacaklıların fikirleri ön plana çıkartılmıştır. Ancak bu aşamada borçlunun geleceği hakkında kollektif bir karar verilmeden önce borçlunun hacizler ile zor durumda bırakılmaması ve sağlıklı bir karar ortamının oluşturulması amacı ile mahkemece bir takım tedbirler alınarak icra takiplerinin durdurulması ve hatta sözleşmelerin bile iflasının devamına mecbur tutulması gibi bir takım zorlayıcı tedbirler de bulunmaktadır.

Burada mahkemelere alacaklıların hakları ile borçluların faaliyetlerinin devamı arasında denge oluşturmak açısından büyük bir görev düşmektedir. Özellikle iflasın ertelenmesinden farklı olarak, şekli evrakların tamamlanması ile verilecek 3 aylık geçici mühletin kötüye kullanılması ve mal kaçırmaların söz konusu olabileceğini söylemek zor değil.

Özellikle borçları ile problem yaşayan ve ticaret ile uğraşmasına bakılmaksızın herkesin bu yola başvurabiliyor olması borçluların korunması açısından olumlu olsa da, kötü niyetli kullanımlar sebebi ile alacaklıların zarara uğraması -aynı iflasın ertelenmesinde olduğu gibi- ve bu sebeple yeni mağduriyetler yaratılması da her zaman mümkündür.

OKYAY

EVREN

Avukatlık & Arabuluculuk